

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๓

สัมปทาน

น.๒-๓

สิทธิในที่ดิน สิทธิในแร่

ประโยชน์รัฐได้ ประชาชนรับแต่ผลเสีย

น.๘-๑๕

แร่ถ่านหินภาคเหนือ

แหล่งสัมปทานพรรคภูมิใจไทย

ใต้อำนาจสั่งการของนักการเมืองและคนสนิท

น.๓๘-๓๙

แก๊งการฉ้อ

เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย

ภาพ: เหมืองแม่เมาะ จ.ลำปาง

สิทธิในที่ดิน สิทธิในแร่

โดย โสธิดา นุราช

เหมืองแร่เป็นกิจการที่สร้างความร่ำรวยให้กับประเทศชาติและผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก แต่เบื้องหลังนั้นก็กลับสร้างความปวดร้าวให้กับประชาชนมากมาย ทั้งความเจ็บป่วยทางกายและใจ หนึ่งในความเจ็บป่วยทางใจก็คือการแบกรับปัญหายุ่งยากในเรื่องที่ดินทั้งก่อนและหลังการทำเหมือง ปัญหาที่พบมากที่สุดก็เนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่ยอมขายที่ดินให้ หรือการตกลงราคาที่ดินกันไม่ได้ ไม่ว่าจะที่ดินนั้นจะเป็นที่ดินส่วนบุคคล ที่ดินของรัฐ หรือที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินนั้นก็ตามที รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับที่ดินที่ถูกขุดเจาะและระเบิดทำให้เสียสภาพไป เช่น น้ำซับน้ำซึมและชั้นน้ำใต้ดินระดับตื้นและระดับลึกเสียหาย การขุดลอกเอาหน้าดินออก เป็นต้น

อีกเรื่องที่ได้เถียงขัดแย้งกันมากคือ **‘สิทธิในที่ดิน’** ซึ่งมักจะพบปัญหาว่าใครเป็นฝ่ายมีสิทธิในที่ดิน มีทั้งกรณีการโต้เถียงขัดแย้งระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ประชาชนกับเอกชน/ผู้ประกอบการ/นิติบุคคล หรือระหว่างประชาชนกับรัฐอยู่เสมอ จึงอยากจะวิเคราะห์ว่าที่ดินที่เราครอบครองกันนั้นเรามีสิทธิในที่ดินมากน้อยเพียงใด

คำว่า **‘ที่ดิน’** ตามนิยามในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ให้ความหมายไว้ว่า **‘พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย’** ตีความตามประสาชาวบ้านได้ว่าทุกแห่งทุกหนไม่ว่าจะพื้นดินพื้นน้ำก็ถูกจำกัดความเป็นที่ดินทั้งหมด

พระและชาวบ้าน ในลุ่มน้ำแม่สรอย อ.วังชิ้น จ.แพร่ กำลังสำรวจพื้นที่ หลังจากมีการสำรวจ เพื่อขอสัมปทานเหมืองแร่เหล็ก

ที่ดินจัดเป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๙ ที่เรียกว่าอสังหาริมทรัพย์
‘อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือ ประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินที่ติดอยู่กับที่ดิน หรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย’

‘สิทธิในที่ดิน’ ตามกฎหมายที่ดินมาตรา ๑ หมายความว่า **‘กรรมสิทธิ์และให้ความหมายรวมถึง สิทธิครอบครองด้วย’** กรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองคืออะไรนั้นคงเข้าใจได้ง่ายๆ ว่าก็คือการเป็น ‘เจ้าของ’ นั้นเอง กรรมสิทธิ์คือคุณเป็นเจ้าของที่ดิน แต่ถ้าสิทธิครอบครองคือคุณมีเพียงสิทธิที่จะอยู่ ใช้ประโยชน์ ในที่ดินนั้นเท่านั้น หรือหากจะแบ่งตามเอกสารสิทธิจะแบ่งได้ว่ากรรมสิทธิ์คือที่ดินที่มี โฉนดที่ (น.ส.๔ก, น.ส.๔ข, น.ส.๔ค, น.ส.๔, น.ส.๔ง, ท.ส.๔จ) โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า ‘ได้ทำ ประโยชน์แล้ว’ ส่วนสิทธิครอบครองคือที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓, น.ส.๓ก, น.ส.๓ข) ใบจอง (น.ส.๒, น.ส.๒ก) หลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ใบได้สวน (น.ส.๕)

‘ที่สาธารณประโยชน์’ หมายถึงที่ดินที่ทางราชการได้จัดให้หรือสงวนไว้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ ประโยชน์ร่วมกันตามสภาพแห่งพื้นที่นั้น หรือที่ดินที่ประชาชนได้ใช้หรือเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อนไม่ว่า ปัจจุบันจะยังใช้อยู่หรือเลิกใช้แล้วก็ตาม เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ป่าช้าฝั่มและเผาศพ ห้วย หนอง ที่ชายตลิ่ง ทางหลวง ทะเลสาบ เป็นต้น ซึ่งตามกฎหมายถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ผู้ใดจะเข้ายึดถือครอบครองเพื่อประโยชน์แต่เฉพาะตนนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและได้รับโทษตามประมวลกฎหมาย ที่ดินหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้บุคคลได้ใช้ประโยชน์ในที่ สาธารณะเพื่อประโยชน์แห่งตนได้ ก็เฉพาะกรณีที่มีระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะเท่านั้น เช่น การอนุญาตขุดดินลูกรังหรือการอนุญาตขุดทราย เป็นต้น และ **‘ทางสาธารณะประโยชน์’** ก็เช่นเดียวกัน คือ ทางที่คน สัตว์ รวมทั้งยานพาหนะต่างๆ สามารถใช้ทางนี้ได้

ก่อนการกำหนดเมืองแร่อ่างๆ นั้น จะมีอยู่หนึ่งสิทธิในที่ดินที่มักจะถูก ละเมิดอยู่เสมออันเนื่องมาจาก **‘การสำรวจ’** หาพื้นที่ศักยภาพแร่

เมื่อพอทราบถึงคำนิยาม ความหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิในที่ดินกันพอสมควร ก็ต้องมาดูกันต่อว่า สิทธิที่เรามีนั้นจะถูกสิทธิรอนหรือเบียดเบียน และมีวิธีป้องกันสิทธิของเรานั้นอย่างไรบ้าง

ก่อนการทำเหมืองแร่อ่างๆ นั้น จะมีอยู่หนึ่งสิทธิในที่ดินที่มักจะถูกละเมิดอยู่เสมออันเนื่องมาจาก **‘การสำรวจ’** หาพื้นที่ศักยภาพแร่ ฟังดูแล้วการสำรวจไม่น่าจะเกี่ยวอะไรกับเราถ้าหากว่าผู้ประกอบการไม่มา

สำรวจในที่ดินของเราแล้วหึ่งเศษซากมลพิษไว้ในที่ดินของเรา เพราะการสำรวจแร่หลายชนิดจะต้อง ขุด เจาะ ผิวดิน เพื่อนำไปทดสอบว่ามีศักยภาพสำหรับการทำเหมืองแร่คุ้มค่าได้กำไรหรือไม่

การสำรวจนั้นจะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ เสียก่อน ตามความใน มาตรา ๖ ทวิ **‘เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสำรวจ การทดลองการศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดพื้นที่ใดๆ ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ได้**

ภายในเขตที่กำหนดตามวรรคหนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขออนุญาต ประทานบัตรชั่วคราว หรือ ประทานบัตรไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรให้ยื่นคำขอได้เป็นกรณีพิเศษโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อหมดความจำเป็นที่จะใช้เขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษา’

เหมืองแร่ทองคำทับฟ้า
และภูซำป่าบอน ต.เขาหลวง
อ.วังสะพุง จ.เลย
จะต้องขุดหินดินทรายออกมา
๒ ล้านกว่าตัน
เพื่อแร่ทองคำ ๕ กรัมต่อ ๑ ตัน

การได้มาซึ่งอนุญาตนี้จะทำให้ผู้ประกอบการมีอำนาจเข้าไปสำรวจในพื้นที่ใดๆ ที่ออกอนุญาตได้ ตามความในมาตรา ๒๕ ของกฎหมายฉบับดังกล่าว **‘ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจ แร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตสำรวจแร่ อนุญาตผูกขาดสำรวจแร่ หรืออนุญาตพิเศษ’** และ มาตรา ๒๗ **‘อนุญาตสำรวจแร่ อนุญาตผูกขาดสำรวจแร่หรืออนุญาตพิเศษ ให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถืออนุญาตและให้คุ้มถึงลูกจ้างของผู้ถืออนุญาตด้วย’**

การเข้าไปสำรวจในที่ดินส่วนบุคคลนั้น แม้ว่าผู้ประกอบการจะได้รับสิทธิให้เข้าไปสำรวจได้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๖ ทวิ แต่เราเจ้าของที่ดินสามารถมีสิทธิตัดสินใจยินยอมให้เขาเข้าไปสำรวจหรือไม่ก็ได้ ตามความในมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ **‘ภายในบังคับแห่ง**

กฎหมายเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่าย
ทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น
กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สิน ของตน
จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้
ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น โดยมีชอบด้วย
กฎหมาย' ได้เช่นกัน

ที่ดินของหน่วยงานรัฐ
และรวมไปถึง
ที่ดินหรือทางสาธารณะประโยชน์....
สิทธิในการอนุญาต
ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต่างๆ โดยตรง

อีกประเภทหนึ่งคือที่ดินของหน่วยงานรัฐและรวมไปถึงที่ดินหรือทางสาธารณะประโยชน์ด้วยการอนุญาตเข้าไปสำรวจเป็นเรื่องง่ายมากและมีปัญหาเสมอๆ เพราะสิทธิในการอนุญาตขึ้นอยู่กับหน่วยงานต่างๆ โดยตรง เช่น พื้นที่ป่าไม้ก็ขออนุญาตจากกรมป่าไม้ ที่ดินหรือทางสาธารณะประโยชน์ก็ขออนุญาตจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรืออำเภอ หรือที่ราชพัสดุอื่นๆ ก็ขออนุญาตจากหน่วยงานที่ครอบครองดูแล โดยไม่จำเป็นจะต้องมาถามประชาชนว่าพวกเขาพร้อมที่จะให้พวกเขาเข้าไปสำรวจหรือไม่ ซึ่งก็เป็นเรื่องแปลกที่บางครั้งที่ดินสาธารณะประโยชน์หรือที่ดินป่าไม้เหล่านั้นเป็นที่ดินที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ชาวบ้านกลับไม่มีสิทธิในการจัดการในผลประโยชน์ของตนเองเลยแม้แต่น้อย

เมื่อผ่านขั้นตอนการสำรวจมาแล้วและพบว่าพื้นที่หนึ่งมีศักยภาพที่สามารถจะทำเหมืองแร่ได้ นั่นจะมีการขอสัมปทาน ซึ่งเรียกว่า **'ประทานบัตร'** ตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๔๓ **'ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใดไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตร'** และมาตรา ๕๐ **'ถ้าที่ซึ่งขอประทานบัตรเป็นที่อันมิใช่ที่ว่าง หรือมีที่อันมิใช่ที่ว่างรวมอยู่ในเขต ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่นั้นได้'**

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตหนังสืออนุญาตของผู้มีสิทธิในที่นั้นมาแสดงว่า ผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองได้ หนังสือนั้นต้องมีคำรับรองของนายอำเภอประจำท้องที่ประกอบด้วย' ซึ่งถ้าแปลตามความเข้าใจของชาวบ้านก็คือผู้ประกอบการจะต้องซื้อที่ดินของชาวบ้านให้ครบทั้งหมดเสียก่อนถึงจะสามารถนำที่ดินเหล่านั้นไปขอประทานบัตรได้ แต่ความในมาตรา ๕๐ ก็ทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายขึ้น ด้วยการใช้คำว่า **'พอใจ'** ซึ่งการจะอนุญาตโครงการซึ่งมีความเสี่ยงค่อนข้างมากแต่ใช้คำว่า **'พอใจ'** ซึ่งเป็นการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น ถือเป็น การบัญญัติกฎหมายที่ได้มาตรฐานอย่างต่ำ

มีกรณีตัวอย่างจากพื้นที่เหมืองแร่ทองคำ จ.พิจิตร ซึ่งเป็นการขอประทานบัตรทับที่ดินทำกินของชาวบ้าน ซึ่งยังเป็นความฟ้องร้องกรณีบุกรุกระหว่างชาวบ้านและกรมป่าไม้ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าที่ดินยังมีเรื่องพิพาทกันอยู่แต่กลับสามารถอนุญาตประทานบัตรออกมาได้ หรือจะเป็นเพราะหน่วยงานใช้หลักเกณฑ์เพียงแค่ **'พอใจ'** เท่านั้น

อีกสิทธิหนึ่งที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับโครงการเหมืองใต้ดิน ซึ่งในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘๘/๓ ระบุว่า **'การทำเหมืองใต้ดินของที่ดินใดที่มีใช้ที่ว่าง หากอยู่ในระดับความลึกจากผิวดิน**

ไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่ดินนั้นได้ คือสามารถทำเหมืองใต้ดินได้หากเหมืองนั้นมีความลึกกว่า ๑๐๐ เมตร จากผิวดิน การอนุญาตให้ทำเหมืองใต้ดินแบบนี้ถ้ากลับมามองในมุมของสิทธินั้นดูเหมือนว่าจะขัดกับสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๕ ที่ระบุว่า ‘ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ท่านว่าแดนกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้นกินทั้งเหนือพื้นดินและใต้พื้นดินด้วย’ คือเจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินตั้งแต่ใต้ผิวดินจรดผิวน้ำ แต่ก็มิใช่ออกเถียงกันเสมอมาว่าสิทธิของเจ้าของที่ดินนั้นจะใช้ประโยชน์จากที่ดินได้จริงแค่เพียงไหน เพราะลึกลงไป ๑๐๐ เมตรนั้นปุถุชนคนธรรมดาคงจะไม่มีความสามารถที่จะทำอะไรได้อย่างแน่นอน แต่ไม่ว่าจะทำเหมืองใต้ดินระดับใดสิ่งที่ประชาชนหวาดกลัวก็คือความไม่ได้มาตรฐานของการทำเหมืองนั่นเองต่างหาก ดังเช่น โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี เฉพาะแหล่งอุดรเหนือที่กำลังมีความพยายามขอประทานบัตรอยู่ในขณะนี้เมื่อที่โครงการสองหมื่นกว่าไร่ แต่ซื้อที่ดินแค่ ๑,๒๐๐ กว่าไร่ เพื่อเจาะเป็นอุโมงค์เข้าไปทำเหมืองเท่านั้น ที่เหลือก็คืออาณาจักรการทำเหมืองใต้ถุนชาวบ้าน เป็นใครใครก็กลัวเพราะไม่รู้ว่าจะวันดีคืนดีบ้านจะหล่นไปอยู่ใต้ดินเมื่อไหร่

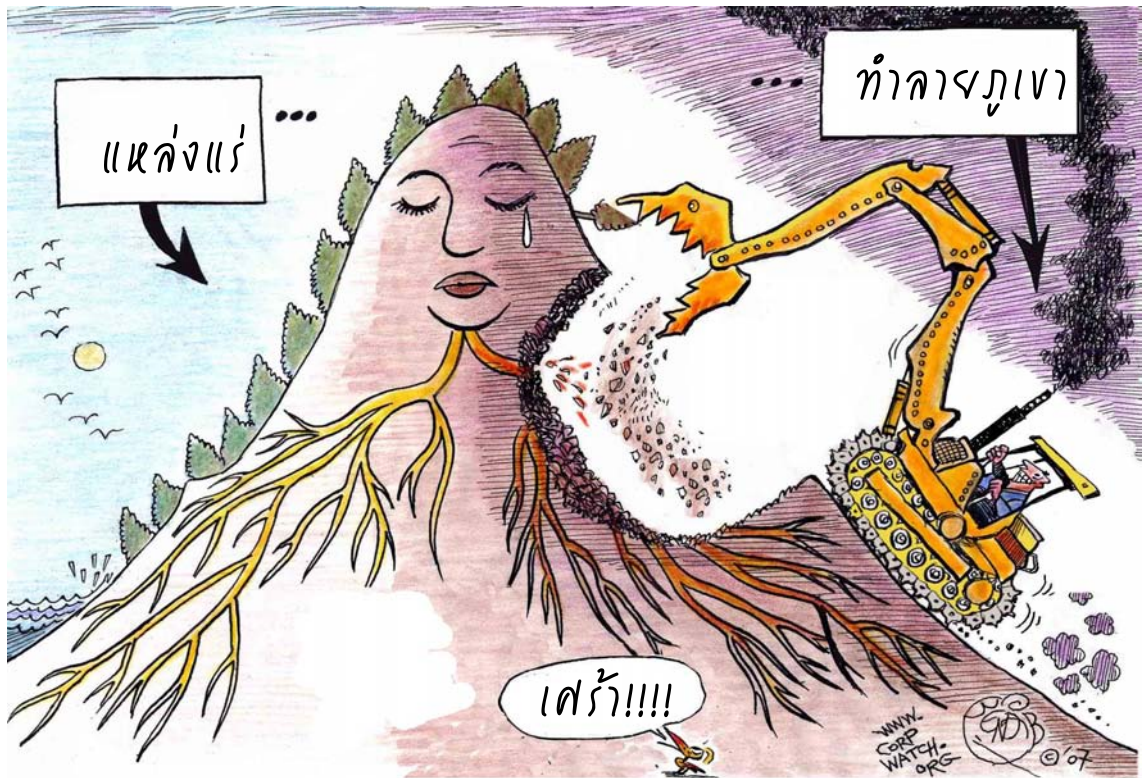

อีกกรณีที่คล้ายคลึงกัน คือ การสูบน้ำเกลือใต้ดิน ซึ่งได้รับอนุญาตตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๙๑ ทวิ ‘ห้ามมิให้ผู้ใดขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินลึกกว่าระดับที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน

เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย

ส่วนตัวของประชาชนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดระดับความลึกของการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินให้ลึกกว่าระดับที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ โดยต้องระบุเขตท้องที่และระดับความลึกให้ชัดเจนและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ภายใต้บังคับมาตรา ๙๑ ทวิ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเป็นผู้ออกใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน ในการอนุญาต ผู้ออกใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ในใบอนุญาตก็ได้และให้ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุไม่เกินสามปีนับแต่วันที่ออก’ ซึ่งเป็นการสูบน้ำบาดาลที่มีความเค็มมากมาทำเป็นเกลือ ปัญหาที่พบมากและต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานแล้วคือการสูบน้ำเกลือมากเกินไปจนทำให้แผ่นดินทรุด เกิดหลุมยุบในที่ดินบริเวณอื่นๆ ซึ่งเป็น

สายน้้าชั้นบาดาล การกระทำที่ไร้ความรับผิดชอบแบบนี้เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของที่ดินอย่างมาก ลองคิดดูซิว่าแค่โครงการเล็กๆ ยังมีปัญหาแล้วจะเชื่อมั่นใจได้อย่างไรกับโครงการขนาดใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ประการสุดท้ายเป็นข้อสังเกตจากการเหมืองที่ได้รับสัมปทานแล้ว ซึ่งเหมืองในทุกพื้นที่ที่จะต้องเสียค่าภาคหลวงให้แก่รัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ส่วนประชาชนเจ้าของที่ดินได้เพียงแค่ค่าที่ดินและค่ารื้อถอนเท่านั้น แร่ก็เป็น ‘**ส่วนควบในที่ดิน**’ เป็นดอกผลที่ได้จากที่ดิน ตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔ ‘**ส่วนควบของทรัพย์ หมายความว่า ส่วนซึ่งโดยสภาพแห่งทรัพย์หรือจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์นั้น และไม่อาจแยกออกจากกันได้ นอกจากจะทำลาย ทำให้บุบสลายหรือทำให้ทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรงหรือสภาพไป**

เจ้าของทรัพย์ย่อมมีกรรมสิทธิในส่วนควบของทรัพย์นั้น’ แต่ทำไมจึงไม่ได้ราคาแห่งแร่นั้นด้วย อีกทั้งเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ค่าภาคหลวงก็จะนำไปเฉลี่ยกับพื้นที่อื่นๆ ซึ่งอยู่ในความดูแลของท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อหวังผลในการรักษาคะแนนเสียงหรือความนิยมชมชอบทางการเมืองในภายหน้า แต่เราสมควรสร้างกฎเกณฑ์ใหม่หรือไม่ว่าค่าภาคหลวงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสมควรที่จะนำไปพัฒนาใน ‘**ท้องที่การทำเหมือง**’ เสียก่อน เพราะพื้นที่เหล่านี้ได้รับการกระทบกระเทือนเสียหายต้องได้รับการเยียวยารักษา เมื่อเหลือจากส่วนนี้เท่าไรก็เห็นสมควรที่จะนำไปเฉลี่ยแจกจ่ายในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

การตั้งกฎเกณฑ์แบบที่เป็นอยู่เดิมนี่ดูเหมือนจะส่อเป็นนัยๆ ว่า ‘**แร่เป็นของรัฐ**’ นั่นเอง ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ‘**ประโยชน์ทุกอย่างรัฐได้ ส่วนประชาชนรับผลเสียไป**’.

แร่ถ่านหินภาคเหนือ

แหล่งสัมปทาน **พรรคภูมิใจไทย**

โดย กองบรรณาธิการ

สภาพของการทำเหมืองแร่ทองคำที่ทับฟ้า
ต.เขาหลวง อ.วังสะพุง จ.เลย

ก. ลำดับเหตุการณ์การให้สัมปทานสำรวจและทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ในภาคเหนือ

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ กระทรวงอุตสาหกรรม (รมต.บรรหาร ศิลปอาชา) ออกประกาศกระทรวง อุตสาหกรรมกำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดลำปางเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ดังนี้

๑) ท้องที่อำเภอวังเหนือ เนื้อที่ ๑๙๕ ตารางกิโลเมตร (๑๒๑,๘๗๕ ไร่) ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๔ แนบท้ายประกาศนี้

๒) ท้องที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม เนื้อที่ ๓๓๒ ตารางกิโลเมตร (๒๐๗,๕๐๐ ไร่) ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๕ แนบท้ายประกาศนี้

๓) ท้องที่กิ่งอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองลำปาง เนื้อที่ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร (๓๑๒,๕๐๐ ไร่) ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๖ แนบท้ายประกาศนี้

๔) ท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา เนื้อที่ ๗๘๓ ตารางกิโลเมตร (๔๘๙,๓๗๕ ไร่) ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๗ แนบท้ายประกาศนี้

๕) ท้องที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา และอำเภอเสริมงาม เนื้อที่ ๒๐๕ ตาราง กิโลเมตร (๑๒๘,๑๒๕ ไร่) ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๘ แนบท้ายประกาศนี้

[โปรดดูเอกสารแนบ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง จังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑]

๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รมต.อนงค์วรรณ เทพสุทิน) ทำหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณายกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งถ่านหิน ๔ ฉบับ คือเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พัฒนาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป เพื่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้ดำเนินการประกาศยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และจะได้นำพื้นที่แหล่งถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ๘ พื้นที่ คือ แหล่งถ่านหินแอ่งเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แอ่งสินปุน จังหวัดนครศรีธรรมราช แอ่งเชียงม่วน จังหวัดพะเยา แอ่งงาว แอ่งวังเหนือ แอ่งแจ้ห่ม-เมืองปาน แอ่งแม่ทะ และแอ่งเสริมงาม จังหวัดลำปาง ไปเปิดประมูลให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนสำรวจและทำเหมืองแร่ถ่านหินมาใช้ประโยชน์เป็นพลังงานทดแทนเพื่อช่วยแก้ปัญหาวิกฤติพลังงานของประเทศ ต่อไป

[โปรดดูเอกสารแนบ หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๕๐๓/๑๑๖๓ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑]

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

บริษัท เขียวเหลือง จำกัด ได้ทำการจดทะเบียน ประเภทบริษัทจำกัด ด้วยทุนจดทะเบียน ๓๐ ล้านบาท วัตถุประสงค์ตามที่ได้จดทะเบียนไว้คือประกอบกิจการป่าไม้ การทำไม้ ปลุกสวนป่า

บริษัท เขียวเหลือง จำกัด เป็นบริษัทของกลุ่มทุนการเมืองพรรคภูมิใจไทย กรรมการบริษัท และประธานบริษัทดังกล่าว--นายเรืองศักดิ์ งามสมภาค อดีตอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นผู้เคยถูกเสนอชื่อให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขแทนนายมานิต นพอมรบดี ที่ลาออกจากตำแหน่งไปเมื่อวันที่

10 มกราคม 2553 ที่ผ่านมา ปัจจุบันเป็นรองเลขาธิการพรรคภูมิใจไทยคนที่หนึ่ง-- เป็นคนใกล้ชิดของนายสมศักดิ์ เทพสุทิน หัวหน้ากลุ่มมัชฌิมา แกนนำพรรคภูมิใจไทย ตั้งแต่สมัยที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และนายสมศักดิ์ เทพสุทิน เป็นสามีของนางอนงค์วรรณ เทพสุทิน รมต.ทส. ที่ออกประกาศกระทรวงฯ ปลดล๊อค มาตรา ๖ ทวิ ตามพระราชบัญญัติแระ พ.ศ.๒๕๑๐ เพื่อนำแหล่งแร่ถ่านหิน ๘ พื้นที่ ไปเปิดประมูลให้เอกชน

ชาวบ้านแหง หมู่ ๑ และหมู่ ๓/
ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง
ลงพื้นที่ศึกษาเรียนรู้ผลกระทบ
จากการทำเหมืองถ่านหิน
ในพื้นที่เหมืองแม่เมาะ จ.ลำปาง

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งถ่านหินรวม ๔ มติ คือมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ (เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๓๑ ครั้งที่ ๑๑) วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ (เรื่อง ผลการสำรวจถ่านหินแอ่งงาว แจ้ห่ม-เมืองปาน เชียงม่วน และเสริมงาม) วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ (เรื่อง การพัฒนาถ่านหินแอ่งเวียงแหง) และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ [เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๔ (ครั้งที่ ๘๕)] โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งแร่ถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยพัฒนาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป เพื่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้ดำเนินการประกาศยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแระ พ.ศ. ๒๕๑๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป และจะได้นำพื้นที่แหล่งถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแระ ๘ พื้นที่ คือ แหล่งถ่านหินแอ่งเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แอ่งสินปุน จังหวัดนครศรีธรรมราช แอ่งเชียงม่วน จังหวัดพะเยา แอ่งงาว แอ่งวังเหนือ แอ่ง

แจ้ห่ม-เมืองปาน แอ่งแม่ทะ และแอ่งเสริมงาม จังหวัดลำปาง ไปเปิดประมูลให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนสำรวจและทำเหมืองแร่ถ่านหินมาใช้ประโยชน์เป็นพลังงานทดแทนเพื่อช่วยแก้ปัญหาวิกฤติพลังงานของประเทศ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอต่อไป

[โปรดดูเอกสารแนบ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ ๐๕๐๕/๙๒๔๗ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑]

หมู่บ้านห้วยคิง หมู่ ๖ และบ้านแม่ทะหลวง หมู่ ๘ ต.แม่เกาะ กำลังได้รับผลกระทบจากการทิ้งดินจากเหมืองแม่เกาะ ๗,๐๒๖ ไร่ ในเขตป่าสงวน

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รมต.อนงค์วรรณ เทพสุทิน) ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ เนื่องด้วยบัดนี้ทางราชการได้ดำเนินการสำรวจแร่ในพื้นที่ดังกล่าวบางส่วนเสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่อีกต่อไป จึงประกาศให้ยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ในท้องที่ต่างๆ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ดังต่อไปนี้

- ๑) เขตท้องที่อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา และอำเภอมืองน่าน จังหวัดน่าน เนื้อที่ ๖๗/๓ ตารางกิโลเมตร
- ๒) เขตท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ ๕๒๙ ตารางกิโลเมตร
- ๓) เขตท้องที่อำเภอปง และอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอสอง จังหวัด

พื้นที่ปลูกชาอู่หลงของชาวบ้าน ในอ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย กำลังเป็นเส้นทางเป้าหมายในการลำเลียง ถ่านหินจากพม่า ผ่านพื้นที่ ๔ ตำบลใน อ.แม่ฟ้าหลวง

แพร่ เนื้อที่ ๑๘๒ ตารางกิโลเมตร

๔) เขตท้องที่อำเภอองาว เนื้อที่ ๑๙๕ ตารางกิโลเมตร

๕) เขตท้องที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม เนื้อที่ ๓๓๒ ตารางกิโลเมตร

๖) เขตท้องที่กิ่งอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองลำปาง เนื้อที่ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร

๗) เขตท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา เนื้อที่ ๗๘๓ ตารางกิโลเมตร

๘) เขตท้องที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา และอำเภอเสริมงาม เนื้อที่ ๒๐๕ ตารางกิโลเมตร

[โปรดดูเอกสารแนบ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑]

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ ๐๕๐๕/๙๒๔๗ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ตามที่ รมต.ทส. เสนอ

ป. ข้อสังเกต

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ แต่หนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ ๐๕๐๕/๙๒๘๗/แจ้งมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รมต.ทส.) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงมีข้อสงสัยว่า รมต.ทส. ได้ทำการประกาศกระทรวงฯ เรื่องยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ก่อนที่หนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะมาถึง รมต.ทส. ได้อย่างไร

หากประเด็นนี้ไม่ใช้การผิดลำดับขั้นตอน/กระบวนการของกฎหมายหรือกฎระเบียบใดๆ แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตเอาไว้ว่า รมต.ทส. ได้เร่งรีบออกประกาศกระทรวงฯ ดังกล่าวก่อนหนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะมาถึง รมต.ทส. ไปเพื่อใคร หรือเพื่ออะไร

ก. สถานการณ์การอุปสมปทานสำรวจและทำเหมืองแร่ในภาคเหนือของภูมิภาคไทย

๑) แหล่งถ่านหินแอ่งงาว: บ้านแหงเหนือ ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๕๐ กรมป่าไม้ได้เริ่มดำเนินการให้สิทธิทำกินโดยทยอยออกเอกสารสิทธิ สทก. ให้แก่ชาวบ้านหมู่บ้านแหงเหนือ หมู่ ๑ และ ๗ ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง ที่มีที่ดินทำกินกันมาตั้งแต่เดิมซึ่งถูกเขตป่าสงวนประกาศทับซ้อน ต่อจากนั้น หลังจากทีบริษัท เขียวเหลือง จำกัด ได้ทำการจดทะเบียนบริษัทเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ก็ได้เข้ามากว้านซื้อที่ดินจากชาวบ้านบ้านแหงเหนือ หมู่ที่ ๑ และ ๗ โดยกว้านซื้อบริเวณโดยรอบก่อน ทำให้ที่ดินที่เหลือข้างในกลายเป็นที่ตาบอด

บิบบ้านขายให้ในราคาถูก จนรวมได้พื้นที่กว่า ๒,๐๐๐ ไร่ โดยอ้างกับชาวบ้านว่าจะนำที่ดินไปปลูกต้นยูคาลิปตัสของดับเบิลเอ ไม่ได้บอกว่าจะเอาไปขอสัมปทานทำเหมืองแร่ถ่านหินแต่อย่างใด ต่อมาในช่วงปี ๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง ได้ชี้แจงกับชาวบ้านว่ามีบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งชาวบ้านทราบในภายหลังว่าเป็นบริษัท เขียวเหลือง จำกัด (นั่นเอง) ได้ขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ จำนวน ๕ แปลง รวมพื้นที่ประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าไร่ โดยทำการติดประกาศการขอประทานบัตรของบริษัทดังกล่าวเพื่อให้ชาวบ้านคัดค้านภายใน ๒๐ วัน

เหมืองแม่เมาะ

ปัจจุบันชาวบ้านหมู่บ้านแหงเหนือทั้ง ๒ หมู่ ได้ทำการคัดค้านการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ของบริษัท เขียวเหลือง จำกัด เนื่องจากหวังเกรงว่าจะได้รับผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการทำมาหากินของประชาชน รวมทั้งบริษัท เขียวเหลือง จำกัด ยังได้ดำเนินการขอสัมปทานสำรวจและทำเหมืองแร่ถ่านหินไม่โปร่งใส ปกปิดข้อมูลข่าวสารและปิดกั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน หลอกหลวงและบีบบังคับซื้อที่ดินทำกินของประชาชน

๒) แหล่งถ่านหินแอ่งงาว: บ้านบ่อฮ่อม ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง

แหล่งถ่านหินบ้านบ่อฮ่อมเป็นแหล่งถ่านหินติดต่อกันกับบ้านแหงเหนือ ปัจจุบัน บริษัท เขียวเหลือง จำกัด กำลังดำเนินการกว้านซื้อที่ดินเพื่อดำเนินการขอสัมปทานทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ที่

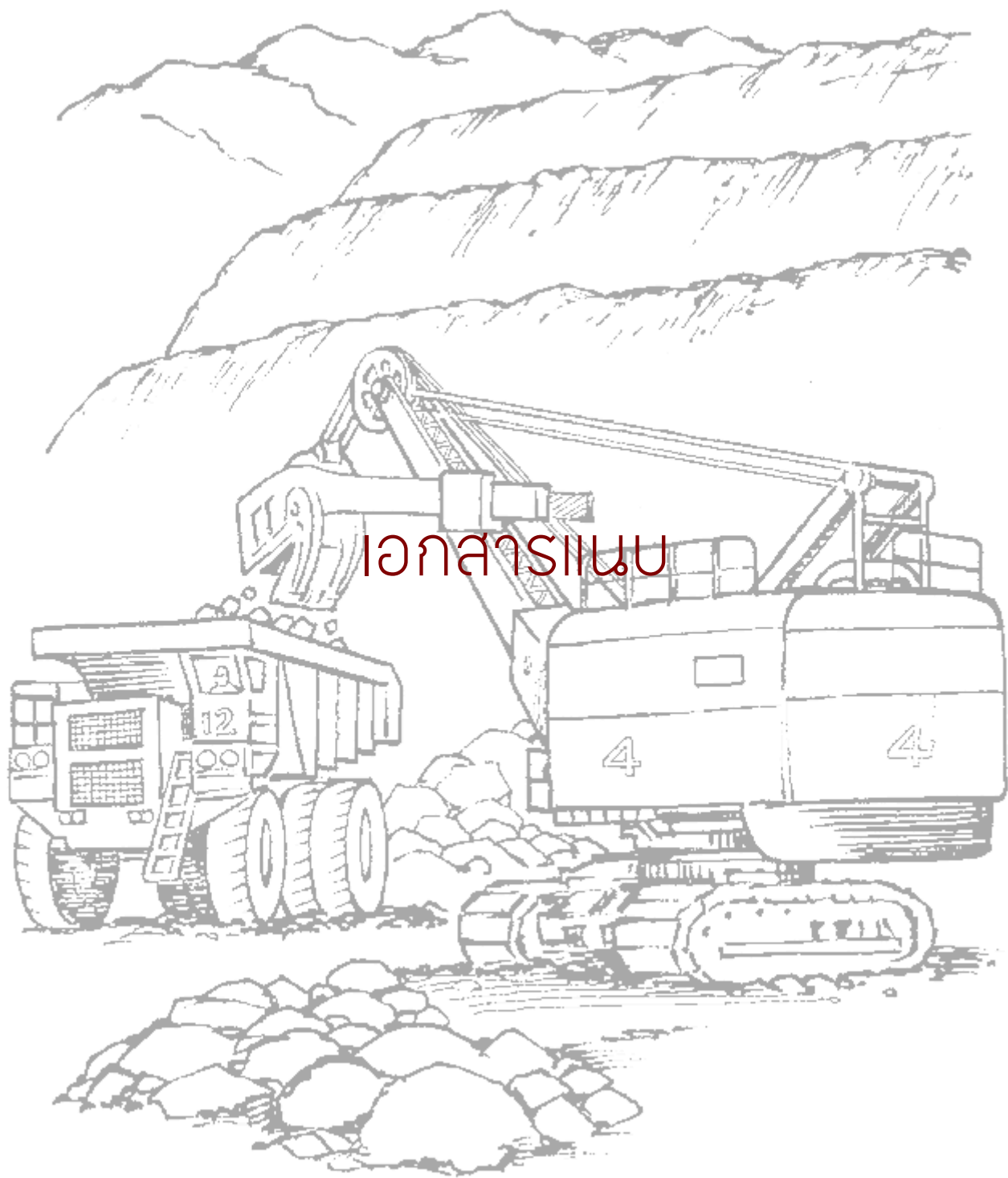
เพื่อให้เป็นเขตเหมืองแร่ติดต่อกันกับแหล่งถ่านหินบ้านแหงเหนือ แต่เนื่องจากบ้านบ่อฮ้อและบ้านแหงเหนืออยู่ใกล้กัน จึงทำให้ชาวบ้านบ่อฮ้อรับรู้ข่าวสารการเคลื่อนไหวคัดค้านการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ของชาวบ้านจากบ้านแหงเหนือ จึงทำให้บริษัท เขียวเหลือง จำกัด ไม่สามารถใช้วิธีการหลอกลวงหรือบีบบังคับซื้อที่ดินกับชาวบ้านบ่อฮ้อ เหมือนที่เคยทำกับชาวบ้านบ้านแหงเหนือได้

๓) แหล่งถ่านหินแอ่งแจ้ห่ม-เมืองปาน-แจ้คอน: บ้านแจ้คอน ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

แหล่งถ่านหินแอ่งแจ้ห่มมีศักยภาพแร่ในเชิงพาณิชย์หลายบริเวณ บริเวณบ้านแจ้คอนเป็นส่วนย่อยหนึ่งของแหล่งถ่านหินแอ่งแจ้ห่มใหญ่ สถานการณ์ในพื้นที่เหมือนกับชาวบ้านแหงเหนือ เนื่องจากบริษัท เขียวเหลือง จำกัด ได้เลือกพัฒนาแหล่งถ่านหินที่บ้านแหงเหนือและบ้านแจ้คอนพร้อมกัน ด้วยการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ในเวลาไล่เลี่ยกัน ปัจจุบันชาวบ้านจากบ้านแจ้คอนได้ทำการคัดค้านการขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ของบริษัท เขียวเหลือง จำกัด เช่นเดียวกับชาวบ้านบ้านแหงเหนือ

๔) ความเป็นไปได้ในการอุปสมบทแหล่งแร่ถ่านหินอื่นๆ ในภาคเหนือ ของภูมิภาคไทย

จากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับทราบในพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ว่าบริษัท เขียวเหลือง จำกัด กำลังดำเนินการเพื่อขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์จากแหล่งถ่านหินแอ่งแจ้ห่มบริเวณอื่นนอกเหนือจากบริเวณบ้านแจ้คอนที่กำลังอยู่ในขั้นตอนขอประทานบัตร ส่วนแหล่งถ่านหินในพื้นที่อื่นๆ ของภาคเหนือที่ถูกปลดล็อกตามมาตรา ๖ ทวิ ตามกฎหมายแร่ ๒๕๑๐ โดยนางอนงค์วรรณ เทพสุทิน ที่ใช้อำนาจของการเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสั่งการ ซึ่งเป็นภรรยาของนายสมศักดิ์ เทพสุทิน แกนนำพรรคภูมิใจไทยร่วมกับนายเนวิน ชิดชอบนั้น พบว่าได้มีการดำเนินการในรูปการขออาชญาบัตรเพื่อสำรวจแร่และขอประทานบัตรเพื่อทำเหมืองแร่เป็นรายบุคคลแทน ซึ่งยังไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ารายชื่อบุคคลที่ดำเนินการขอสัมปทานสำรวจและทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ในแหล่งอื่นๆ ของภาคเหนือมีความสัมพันธ์กับพรรคภูมิใจไทยหรือไม่ อย่างไร

เอกสารแนบ

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

เรื่อง กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่
จังหวัดลำปาง จังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี ให้เป็นเขตสำหรับ
ดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.
๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้ท้องที่อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอบัว อำเภอ
ท่าวังผา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เนื้อที่ ๖๗๓ ตารางกิโลเมตร ภาย
ในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนิน
การสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
๒. กำหนดให้ท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง จังหวัดพะเยา
เนื้อที่ ๕๒๕ ตารางกิโลเมตร ภายใต้วงเขตตามแผนที่หมายเลข ๒ แนบท้าย
ประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการ
วิจัยเกี่ยวกับแร่
๓. กำหนดให้ท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และ
อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เนื้อที่ ๑๘๒ ตารางกิโลเมตร ภายใต้วงเขตตาม
แผนที่หมายเลข ๓ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การ
ทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๔. กำหนดให้ท้องที่อำเภอองาว จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๑๕๕ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๔ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๕. กำหนดให้ท้องที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๓๓๒ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๕ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๖. กำหนดให้ท้องที่อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๖ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๗. กำหนดให้ท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๑๘๓ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๗ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๘. กำหนดให้ท้องที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา และอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๒๐๕ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขตตามแผนที่หมายเลข ๘ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๙. กำหนดให้ท้องที่อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เนื้อที่ ๔๖๐ ตารางกิโลเมตร ภายในแนวเขต

๕๒๔๐

เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๒๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๑

ตามแผนท่หมายเลข ๕ แนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ
การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

บรรหาร ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

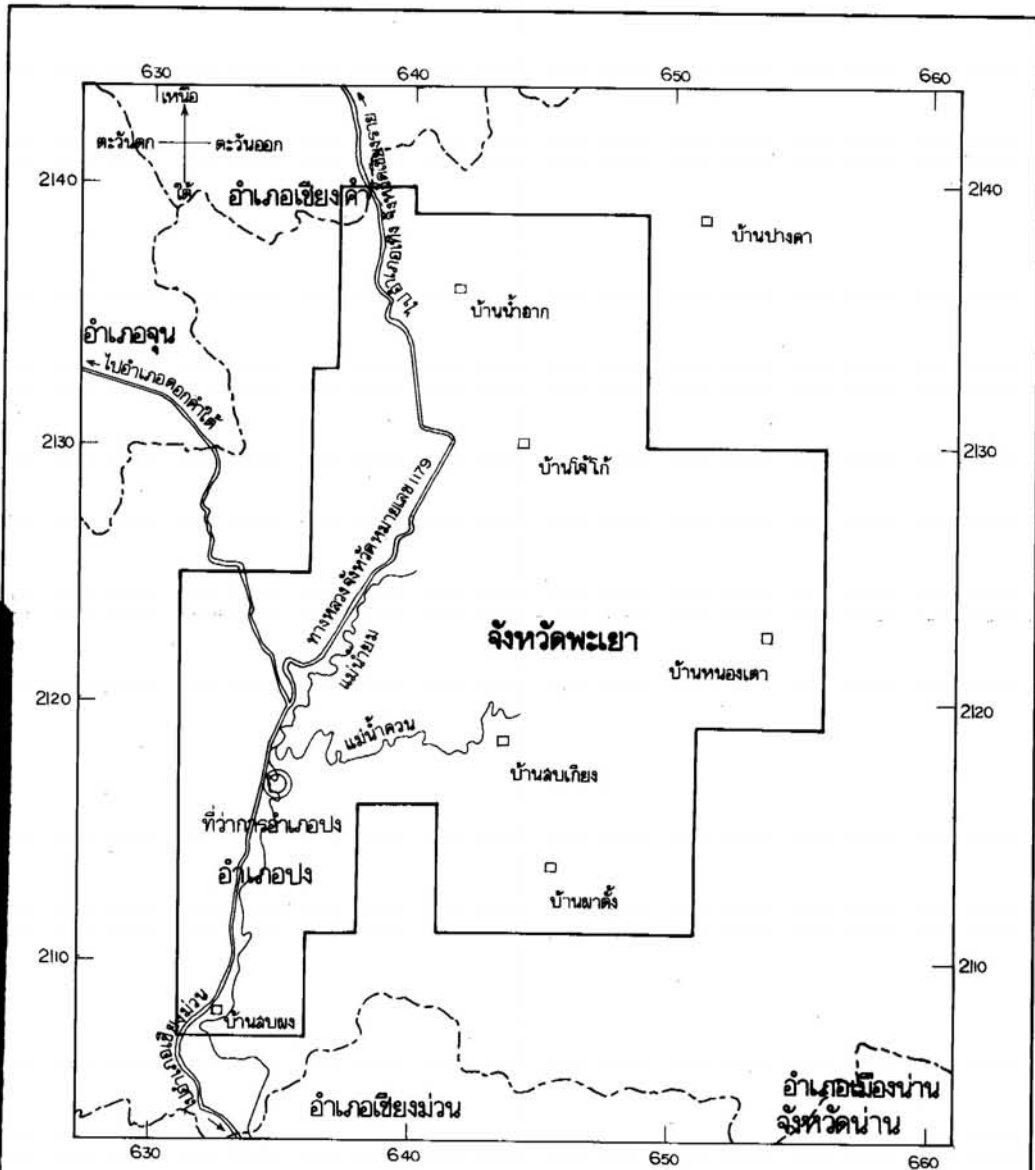
แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

แผนที่หมายเลข 2

เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง จังหวัดพะเยา ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 529 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1:200,000

เครื่องหมาย

- แนวเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- ทางหลวง ถนน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ที่ว่าการอำเภอ
- หมู่บ้าน

 (นายประสงค์ ยิ่งสด) ผู้อำนวยการกองจังหวัด	 (นายเจริญ เจริญเจริญ) รองอธิบดีรักษาการแทน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
--	--

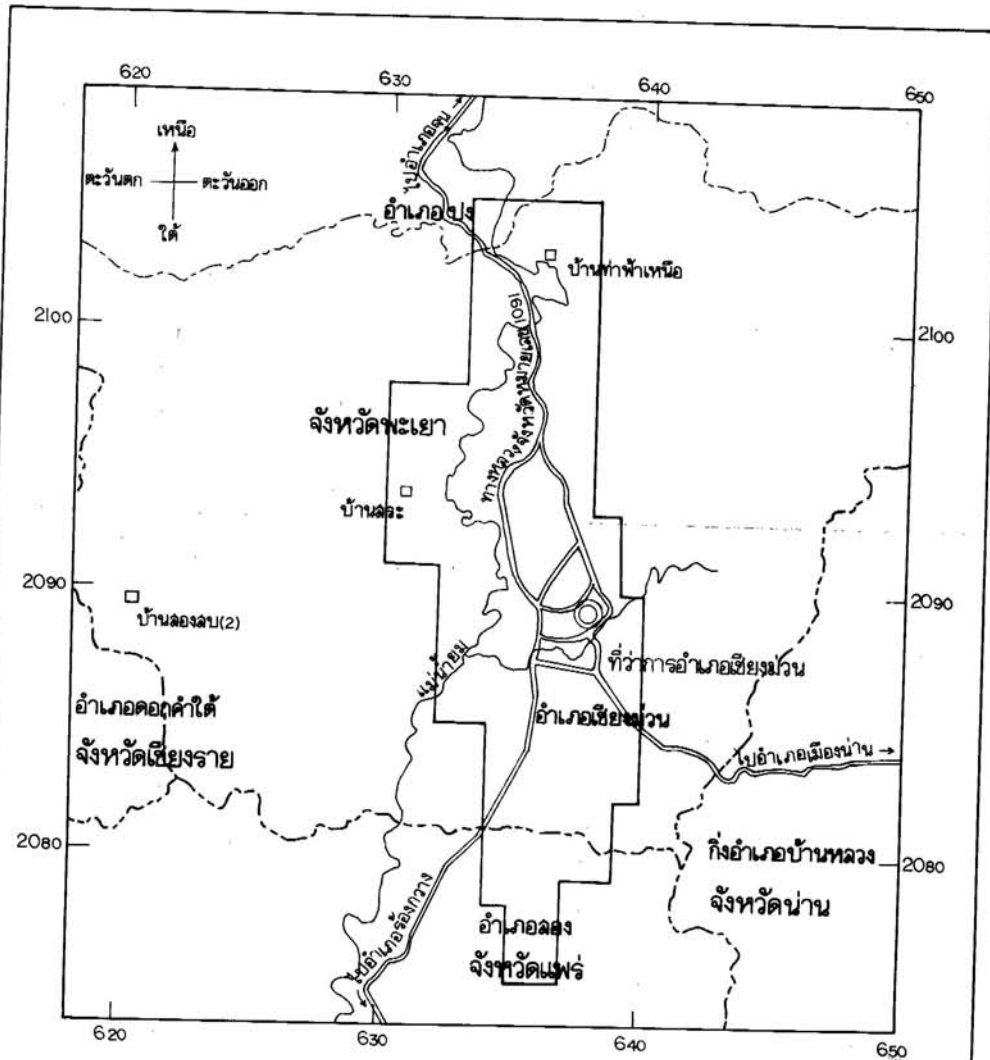
แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

และอำเภอลอง จังหวัดแพร่

ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 182 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1 : 200,000

เครื่องหมาย

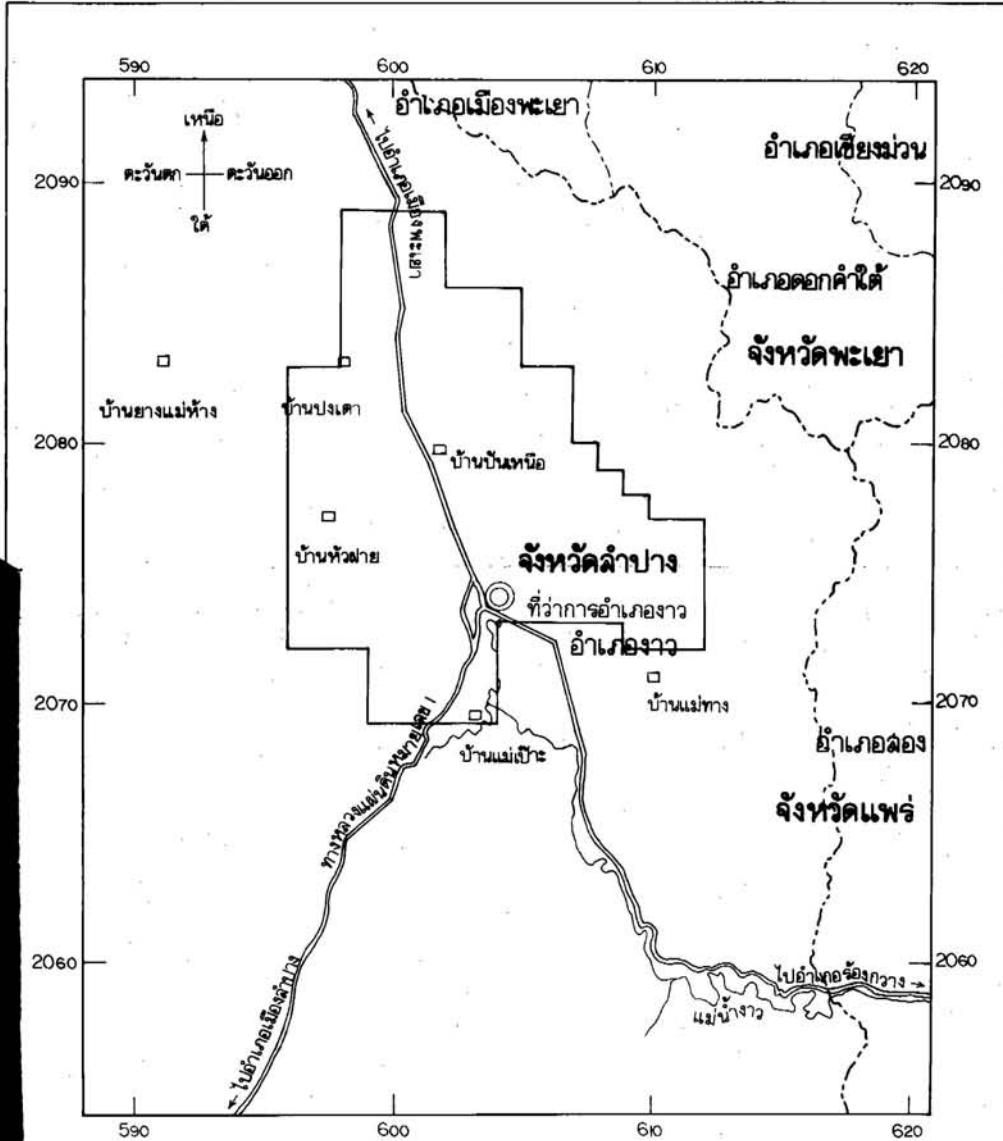
- แนวเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- ทางหลวง ถนน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ที่ว่าการอำเภอ หมู่บ้าน

 (นายประจักษ์ ยิ่งชล) ผู้อำนวยการกองจังหวัด	 (นายเจริญ เพียรเจริญ) รองอธิบดีข้าราชการแผน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
---	---

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอจาง จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 195 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1 : 200,000

เครื่องหมาย

- แนวเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
- - - - - เขตจังหวัด
- - - - - เขตอำเภอ
- ทางหลวง ถนน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ที่ว่าการอำเภอ
- หมู่บ้าน

 (นายประสงค์ สิงสด) ผู้อำนวยการกองจังหวัด	 (นายเจริญ เพียรเจริญ) รองอธิบดีรักษาราชการแทน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
---	---

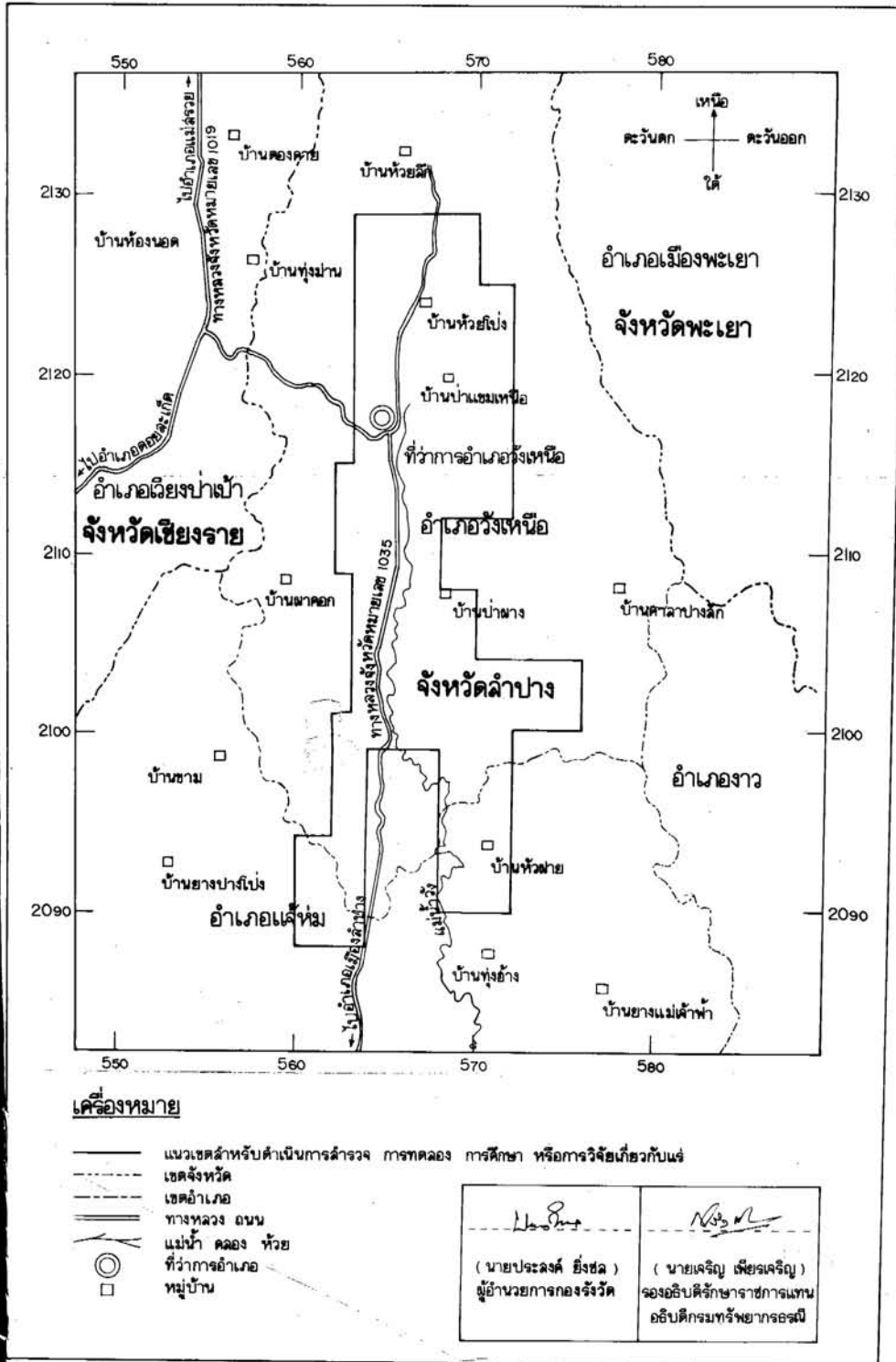
แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 332 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1:250,000

0 5 10 15 กิโลเมตร

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่กิ่งอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม

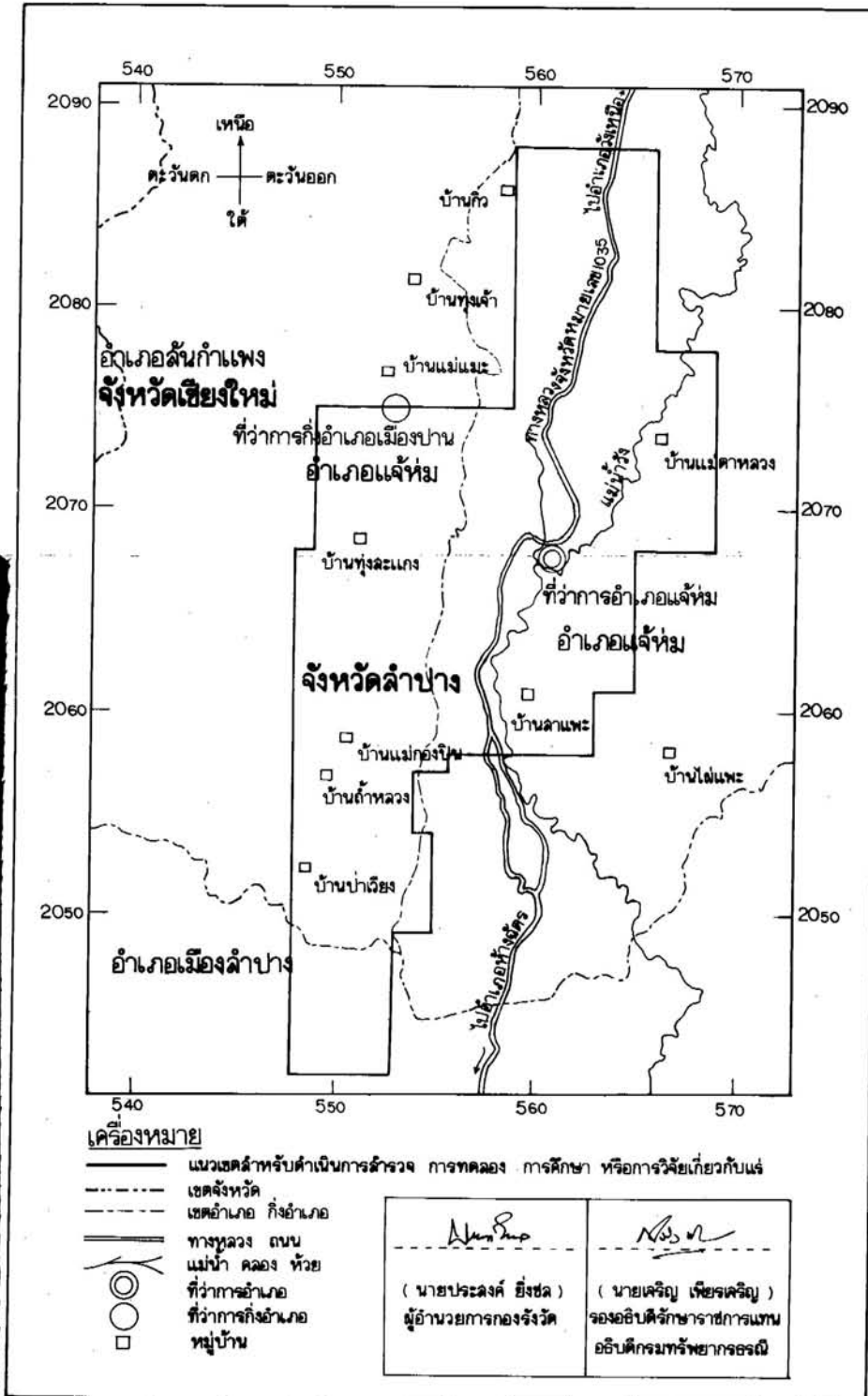
และอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 500 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1:250,000

0 5 10 15 กิโลเมตร

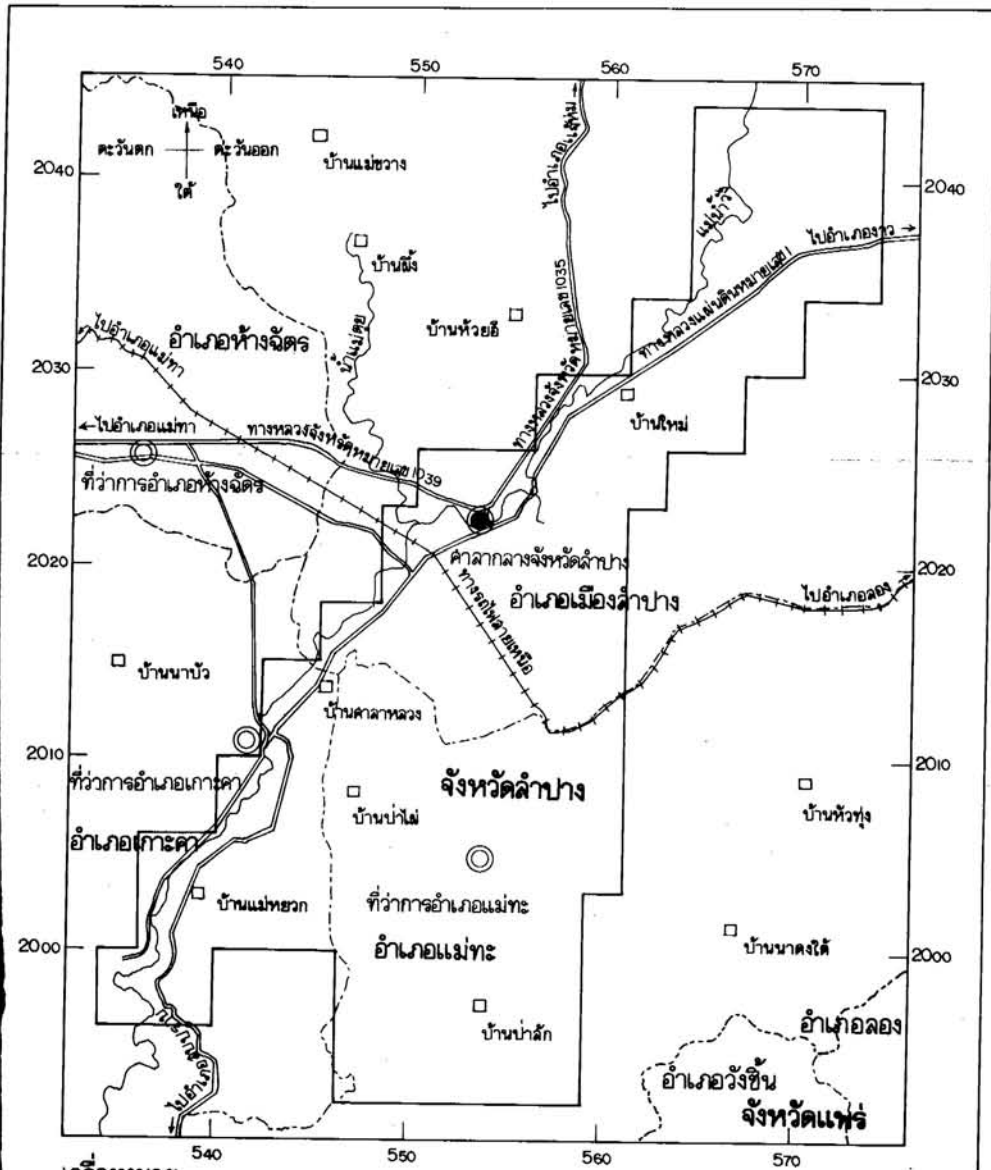
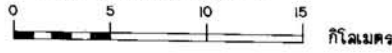

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 783 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1:250,000

เครื่องหมาย

- แนวเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
- - - - - เขตจังหวัด
- - - - - เขตอำเภอ
- == ทางหลวง ถนน
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- หมู่บ้าน

 (นายประจักษ์ ยิ่งสุล) ผู้อำนวยการกองจังหวัด	 (นายเจริญ เพ็ชรเจริญ) รองอธิบดีศึกษาธิการแทน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
--	--

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

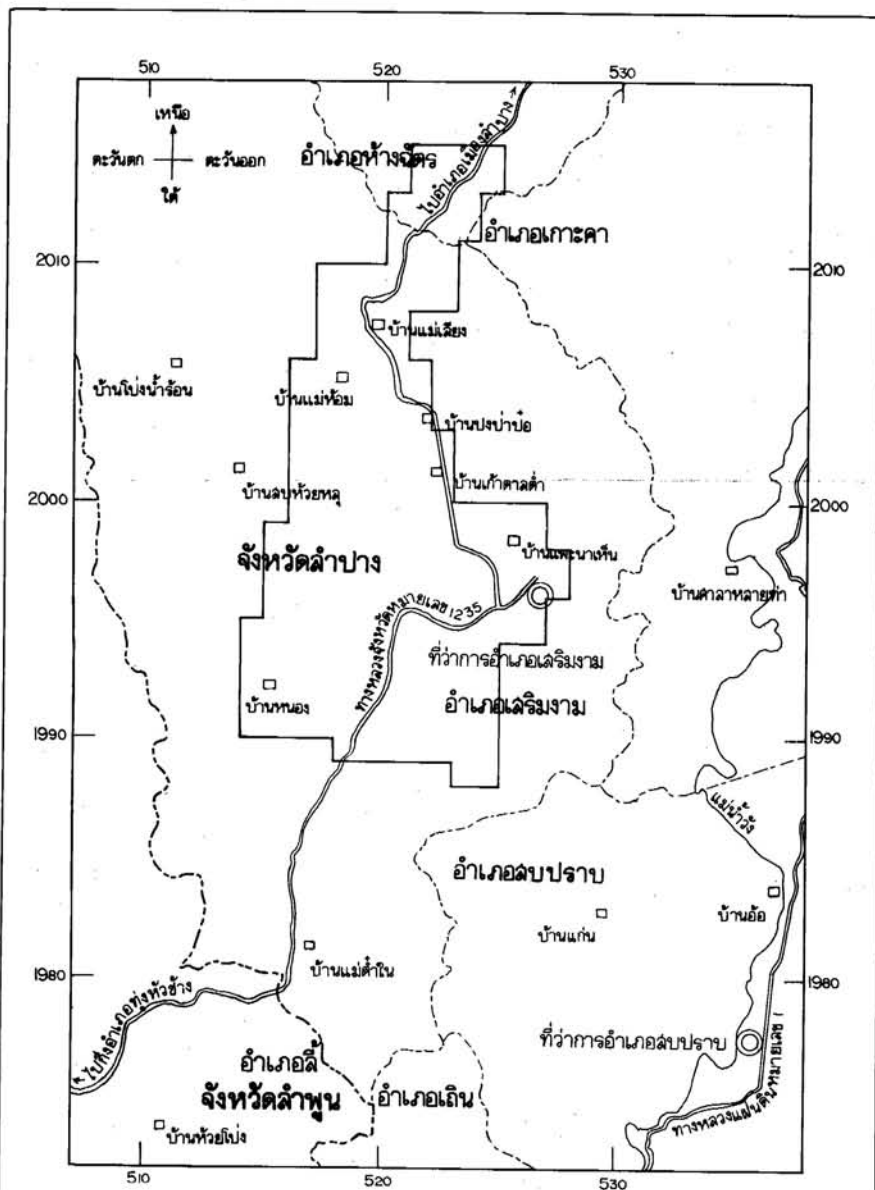
เรื่อง กำหนดพื้นที่ในท้องที่อำเภอหางฉัตร อำเภอเกาะคา และอำเภอเฉลิมราชย์

จังหวัดลำปาง

ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

เนื้อที่ประมาณ 205 ตารางกิโลเมตร

มาตราส่วน 1:200,000

เครื่องหมาย

- แนวเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- ทางหลวง ถนน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ที่ว่าการอำเภอ
- หมู่บ้าน

 (นายประจักษ์ อึ้งชด) ผู้อำนวยการกองรังวัด	 (นายเจริญ เพ็ชรเจริญ) รองอธิบดีศึกษาราชการแทน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
--	---

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๙๒๙๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งแร่ถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กลุ่มแร่พลังงาน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๕๐๗/๑๑๖๗ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงพลังงาน ที่ พน ๐๒๐๒/๑๘๖๘ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งแร่ถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพลังงานได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาแหล่งถ่านหินรวม ๔ มติ คือ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ (เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๓๑ ครั้งที่ ๑๑) วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ (เรื่อง ผลการสำรวจถ่านหินแอ่งจาวแจ้ห่ม-เมืองปาน เชียงม่วนและเสริมงาม) วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ (เรื่อง การพัฒนาถ่านหินแอ่งเวียงแหง) และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ [เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๔ (ครั้งที่ ๘๕)] โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งแร่ถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยพัฒนาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป เพื่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้ดำเนินการประกาศยกเลิกเขตสำหรับ

/ดำเนินการ ...

ดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) ตามความใน มาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป ตามที่กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

๒. คณะรัฐมนตรีมีข้อสังเกตว่า การที่จะดำเนินการเพื่อพัฒนาแหล่งถ่านหินในบาง พื้นที่ที่ประชาชนในพื้นที่ ประชาชนทั่วไป ตลอดจนองค์กรเอกชนได้แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย ควรจะต้องประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ชัดเจน ทัวถึง เพื่อให้เกิด ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน รวมทั้งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเมื่อมีข้อมูลข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงขอให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรับแนวทางข้างต้นไปพิจารณา ดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชี แนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางศรีรัตน์ รัชรูปานะ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๙๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๙๓

www.cabinet.thaigov.go.th

ผอ.สพด.....
ผอ.กลุ่ม.....
จนท.....
จนท.พิมพ์/ทาน.....

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งแร่ถ่านหินในเขตสำหรับ
ดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความในมาตรา ๖ ทวิ
แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กลุ่มแร่พลังงานให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๔. รองนายกรัฐมนตรี (นายสหัส บัณฑิตกุล) ประธานกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๕๐๗/ ๑๑๖๗

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3846
วันที่ 3 ส.ย. 2551 เวลา 10.00 น.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ถนนพหลโยธิน ๗ เขตพญาไท, กทม.
๑๐๕๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

สพท.รับที่ ๑๑๖
วันที่ 3 ส.ย. 2551
เวลา ๑๑.๑๐ น.

เรื่อง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งแร่ถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กลุ่มแร่พลังงาน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทบัญญัติมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐
๒. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙๓
  ๓. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๔
  ๔. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๗
  ๕. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๙
  ๖. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑
  ๗. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๓๑ ครั้งที่ ๑๑
  ๘. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ เรื่อง ผลการสำรวจถ่านหินแอ่งงาวแจ้ห่ม-เมืองปาน เชียงม่วนและเสริมงาม
  ๙. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การพัฒนาถ่านหินแอ่งเวียงแหง
  ๑๐. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๔ (ครั้งที่ ๔๕)
  ๑๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่มีสภาพบังคับใช้ในปัจจุบัน
  ๑๒. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
  ๑๓. หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐

/ด้วยปัจจุบัน...

ด้วยปัจจุบันได้เกิดวิกฤติการณ์พลังงานจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเป็นวงกว้าง แนวทางหนึ่งในการลดผลกระทบดังกล่าวคือการนำทรัพยากรแร่พลังงานมาใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงใคร่ขอสรุปข้อมูลเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กลุ่มแร่พลังงาน เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบและพิจารณา ดังนี้

เรื่องเดิม

๑. พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมาตรา ๖ ทวิ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดพื้นที่ใด ๆ ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ และเมื่อหมดความจำเป็นที่จะใช้เขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ดังกล่าว ให้ประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ซึ่งมาตรา ๖ ทวิ นี้ได้โอนมาเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายหลังการปฏิรูประบบราชการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกประกาศกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ กลุ่มแร่พลังงาน จำนวน ๔ ฉบับ โดยเป็นแร่หินน้ำมัน ๑ ฉบับ ได้แก่ ประกาศฉบับลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) ๓ ฉบับ ได้แก่ ประกาศฉบับลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๗ ฉบับลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๙ และฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ รวม ๑๑ แปลง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔-๖

๓. คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการสำรวจและให้แนวทางการพัฒนาแหล่งถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ สรุปว่า ให้เปิดประมูลแหล่งถ่านหิน ๘ พื้นที่ คือ แหล่งถ่านหินแอ่งเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แอ่งสินปุน จังหวัดนครศรีธรรมราช แอ่งเชียงม่วน จังหวัดพะเยา แอ่งงาว แอ่งวังเหนือ แอ่งแจ้ห่ม-เมืองปาน แอ่งแม่ทะ และแอ่งเสริมงาม จังหวัดลำปาง ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยพัฒนาแหล่งถ่านหินเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ๒ พื้นที่ คือ แอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา และให้กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรมในขณะนั้นกำหนดหลักเกณฑ์ให้เอกชนเข้ามาประมูลยื่นขอสิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗-๑๐

ข้อเท็จจริง

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใคร่ขอสรุปผลการสำรวจในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ มีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑

/พื้นที่ที่มี...

๑.๑ พื้นที่ที่มีศักยภาพด้านหินต่ำ ๒ พื้นที่ ได้แก่ แหล่งถ่านหินแอ่งบัว จังหวัดน่าน และแอ่งปง จังหวัดพะเยา ในประกาศฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

๑.๒ พื้นที่ที่มีศักยภาพด้านหิน ได้แก่ แหล่งถ่านหินแอ่งเวียงแหง ในประกาศฉบับลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๙ แหล่งถ่านหินแอ่งเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และแอ่งลินปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในประกาศฉบับลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๗ แหล่งถ่านหินแอ่งจาว แอ่งวังเหนือ แอ่งแม่ทะ แอ่งเสริมงาม แอ่งแจ้ห่ม-เมืองปาน จังหวัดลำปาง แอ่งเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ในประกาศฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

๑.๓ พื้นที่แหล่งหินน้ำมันแอ่งแม่สอด จังหวัดตาก ในประกาศฉบับลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

๒. อำนาจหน้าที่ในการสำรวจและประเมินศักยภาพด้านหินและหินน้ำมันเป็นของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๒ ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ไม่ประสงค์ที่จะศึกษาแหล่งถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) อีก และขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาค่าความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งหินน้ำมันแอ่งแม่สอด จังหวัดตาก ในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่หินน้ำมัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๓

๓. กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้หารือร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งแร่ถ่านหินเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์พลังงาน โดยเห็นชอบให้เร่งรัดนำถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่มาใช้เป็นพลังงานทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน และเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณายกเลิกมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ที่กำหนดให้นำแหล่งถ่านหินในเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่จำนวน ๘ พื้นที่ ชำตัน ไปเปิดประมูลให้เอกชนเข้าไปลงทุนสำรวจและพัฒนา ทั้งนี้เพื่อเป็นการจูงใจให้กับภาคเอกชนเข้ามาลงทุนทำการสำรวจและพัฒนานำแร่ถ่านหินมาใช้ประโยชน์เป็นพลังงานทดแทน โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ไว้ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยพัฒนาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

พิจารณายกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งถ่านหิน จำนวน ๘ ฉบับ คือเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๓ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ โดยยังคงสงวนพื้นที่แหล่งถ่านหินแอ่งเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และแอ่งสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตพัฒนาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป เพื่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

/และสิ่งแวดล้อม...

และสิ่งแวดล้อม จะได้ดำเนินการประกาศยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือ การวิจัยเกี่ยวกับแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) ตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรธรณี

สำนักทรัพยากรแร่

โทร. ๐ ๒๖๒๑ ๙๗๗๙, ๐ ๒๖๒๑ ๙๗๘๑

โทรสาร. ๐ ๒๖๒๑ ๙๗๗๓

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง ยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา

หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ กำหนดพื้นที่ภายในแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายประกาศ ซึ่งอยู่ในท้องที่จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง จังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ นั้น บัดนี้ทางราชการได้ดำเนินการสำรวจแร่ในพื้นที่ดังกล่าวบางส่วนเสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ทวิ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงประกาศให้ยกเลิกเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ในท้องที่ต่าง ๆ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ดังต่อไปนี้

(๑) เขตท้องที่อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เนื้อที่ ๖๗๓ ตารางกิโลเมตร

(๒) เขตท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ ๕๒๕ ตารางกิโลเมตร

(๓) เขตท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอสอง จังหวัดแพร่ เนื้อที่ ๑๘๒ ตารางกิโลเมตร

(๔) เขตท้องที่อำเภองาว จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๑๕๕ ตารางกิโลเมตร

(๕) เขตท้องที่อำเภอวังเหนือ และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๓๓๒ ตารางกิโลเมตร

(๖) เขตท้องที่กิ่งอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร

(๗) เขตท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๗๘๓ ตารางกิโลเมตร

(๘) เขตท้องที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา และอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง เนื้อที่ ๒๐๕ ตารางกิโลเมตร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

อนงศ์วรรณ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แถลงการณ์

เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเทพนคร จังหวัดพิษณุโลก

ตามที่กลุ่มเครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ประเทศไทย มีการสรุปทริเยน และนำเสนอปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ๑๕ พื้นที่ ในเวที 'เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย' วันที่ ๓ - ๕ กันยายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ที่ผ่านมา ได้พบปัญหาผลกระทบที่รุนแรงอย่างกว้างขวางในพื้นที่ต่างๆ จากการสะท้อนสภาพการณ์ปัญหา บทเรียนการต่อสู้คัดค้านโครงการสำรวจ และทำเหมืองแร่ในพื้นที่ต่างๆ ร่วมกัน จึงมีคำทามที่สำคัญคำทามหนึ่งว่า 'รัฐ' โดยเฉพาะกรมทรัพยากรธรณี กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นผู้มีส่วนร่วมกับผู้ประกอบการเหมืองแร่ ได้ฆ่าคนแม่ตาว แม่กุ และคนพระธาตุผาแดง ตายไปกี่คนแล้วจากโรคที่เกิดขึ้นจากการหายใจ กินข้าวและสัมผัสกับสารแคดเมียมที่ปนเปื้อนจากการทำเหมืองแร่สังกะสี' และประชาชน ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่การทำเหมืองแร่อื่นๆ จะถูกฆาตกรรมจากรัฐเหมือนกับคนแม่ตาวหรือไม่

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ในประเทศไทยที่ภาครัฐคาดหวังถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศแต่เพียงด้านเดียว แท้จริงแล้วอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่มีการขุดเจาะทั้งแบบเปิดทำลายหน้าดิน หรือเป็นโพรงใต้ดิน ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ สังคม และสุขภาพในหลายมิติ นำมาซึ่งการทำลายแหล่งอาหาร ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ทำมาหากิน ที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนท้องถิ่นให้เสื่อมโทรม โดยไม่มีหน่วยงานหรือผู้ประกอบการรายใดแสดงความรับผิดชอบ

รัฐได้บังคับใช้กฎหมายในลักษณะที่เปรียบเสมือน 'โจรปล้นแผ่นดินของประชาชน' เพราะได้นำสินแร่ที่อยู่ใต้ถนน บ้านเรือน แหล่งทำมาหากินของประชาชน และชุมชน ไปแปรเป็นผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของภาษี อัตราค่าภาคหลวงแร่ และผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษอื่นๆ เข้าสู่คลัง ทังๆ ที่รายได้เหล่านั้นคือ 'ผลประโยชน์ตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ไม่สอดคล้องกับผลกระทบในระยะยาวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชน สังคม และสุขภาพของประชาชน' ในพื้นที่ต่างๆ

มีหน้าข้าราชการยังได้กระทำความย่ำยีเพิ่มเติมต่อประชาชนด้วยการผลักดันร่างกฎหมายแร่ฉบับใหม่

โดยวางหลักการ

'โจรปล้นแผ่นดินของประชาชน' ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก ด้วยการระบุว่า 'แร่เป็นของรัฐ' และ 'ไม่ให้อำนาจตัดสินใจแก่ประชาชนและชุมชนท้องถิ่น' ปัญหาดังกล่าวได้พัฒนาไปสู่ปัญหาสังคม ความขัดแย้ง ละเมิดสิทธิบุคคล และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลจากการกำหนดนโยบาย บังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบและการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ที่ไม่เป็นธรรม

จากความทุกข์ของทุกคนที่เกี่ยวข้องใน ๑๕ พื้นที่การสำรวจและการทำเหมืองแร่ที่ได้มาประชุมกันในครั้งนี้ มีข้อเสนอและประเด็นที่ต้องการสื่อสารให้สังคมในวงกว้างได้รับรู้ดังนี้

๑. ประชาชนใน ๑๕ พื้นที่ของการสำรวจและทำเหมืองแร่ชนิดต่างๆ ได้รวมตัวกันก่อเกิดเป็น 'เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย' ขึ้นนับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ซึ่งเครือข่ายฯ นี้จะทำหน้าที่ในการหนุนเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในพื้นที่ต่างๆ เพื่อต่อสู้คัดค้านการทำเหมืองแร่อย่างถึงที่สุด ด้วยหัวใจที่มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว

๒. คัดค้านร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแร่ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการ และให้กฤษฎีกาตรวจแก้ไขอยู่ในขณะนี้ ให้ถอนร่างกฎหมายว่าด้วยแร่ฉบับดังกล่าวออกทั้งฉบับ เพราะเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และละเมิดสิทธิประชาชนด้วยการวางหลักการให้ 'รัฐเป็นโจรปล้นแผ่นดินของประชาชน' อย่างชอบธรรม โดยนิยามว่า 'แร่เป็นของรัฐ' ไม่มีเนื้อหาในเรื่องการขยายสิทธิในด้านการกระจายอำนาจให้แก่ชุมชนท้องถิ่น และไม่มีกรเพิ่มขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ตามบทบัญญัติใหม่ของรัฐธรรมนูญ

๓. คัดค้านร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ที่มองเห็นประชาชนที่ออกมาต่อต้านคัดค้านโครงการพัฒนาต่างๆ ว่าเป็น 'ศัตรูของรัฐ' และได้วางมาตรการเอาไว้ในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวว่า ให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้กำลังและอาวุธเข้าสลาย ปรามปราบ จับขัง ตั้งข้อหาประชาชนหากออกมาคัดค้านต่อต้านโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งๆ ที่การต่อต้านคัดค้านโครงการพัฒนาต่างๆ เป็นสิทธิและเสรีภาพโดยชอบธรรมที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยให้รัฐบาลถอนร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวออกจากการพิจารณาของรัฐสภา

๔. คัดค้านมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการกำหนด ประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติ สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ ที่กำหนดประเภทโครงการรุนแรงเอาไว้เพียง ๑๑ ประเภท เท่านั้น เนื่องจากมติและประกาศดังกล่าวไม่เป็นไปตาม ๑๘ ประเภทโครงการรุนแรงที่คณะกรรมการ ๕ ฝ่ายส่งเรื่องให้กับนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะการทำเหมืองแร่ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการทำเหมืองแร่ที่อยู่ในเขตชุมชนทั้งสิ้น ต่างจากการทำเหมืองแร่ในประเทศชีกโลกเหนืออย่างยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา ที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำมาก อยู่ห่างไกลจากชุมชนหลายกิโลเมตร การทำเหมืองในประเทศเหล่านั้นจึงไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมากนัก ดังนั้น รัฐบาลต้องยกเลิกมติและประกาศดังกล่าว โดยกำหนดให้การทำเหมืองแร่ทุกประเภทและทุกขนาด ต้องเป็น 'โครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรง' ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย จะรวมตัวกันและร่วมกับพี่น้องประชาชนในเครือข่ายอื่นๆ พลิกผันข้อเสนอในเรื่องการคัดค้านร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแร่ ร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ และประกาศประเภทโครงการรุนแรง ต่อรัฐบาลโดยตรง เพื่อให้บรรลุผลตามเจตนาคที่วางไว้อย่างถึงที่สุด

เครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ ประเทศไทย

๑.)พื้นที่สำรวจและทำเหมืองแร่ลุ่มน้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ๒.)พื้นที่สำรวจและทำเหมืองแร่ลุ่มน้ำแม่สรวย อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ๓.)พื้นที่โครงการเหมืองแร่ถ่านหินแองงาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ๔.)พื้นที่โครงการเหมืองแร่และโรงไฟฟ้าถ่านหินลิคไนต์แม่มาะ อำเภอมะมาะ จังหวัดลำปาง ๕.)พื้นที่ทำเหมืองแร่สังกะสี อำเภอมะมาะ จังหวัดตาก ๖.)พื้นที่สำรวจและทำเหมืองแร่ทองคำ ๓ จังหวัด พิจิตร เพชรบูรณ์และพิษณุโลก ๗.)พื้นที่ทำเหมืองแร่ทองคำ อำเภอลำปาง จังหวัดเลย ๘.)พื้นที่สำรวจแร่ทองแดง อำเภอมือง จังหวัดเลย ๙.)พื้นที่โครงการเหมืองแร่โปแตซ จังหวัดอุดรธานี ๑๐.)พื้นที่โครงการเหมืองแร่โปแตซ จังหวัดมหาสารคาม ๑๑.)พื้นที่โครงการเหมืองแร่โปแตซ จังหวัดขอนแก่น ๑๒.)พื้นที่ลุ่มน้ำเกลือใต้ดินและเหมืองแร่เกลือหิน จังหวัดนครราชสีมา ๑๓.)พื้นที่ขออนุญาตอุตสาหกรรมแม่เฒ่าตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๑๔.)พื้นที่ทำเหมืองหินภูเขาหิน อำเภอรังสิต จังหวัดสงขลา ๑๕.)พื้นที่ลำเลียงถ่านหินและลานกองแร่จากพม่า จังหวัดเชียงราย

